

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

В. С. КАЛАШНИК

**СТУДІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА
ТА ЛІНГВОПОЕТИКИ**

Збірник наукових праць

Харків – 2016

УДК 81-112:811.161.2'38
ББК 81.2Укр-03
К 17

Рецензенти:

О. О. Маленко – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

В. Д. Пономаренко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Упорядники:

Г. А. Губарева – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Р. А. Трифонов – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 5 від 21 квітня 2016 року)*

Калашник В. С.

К 17 Студії з історії українського мовознавства та лінгвопоетики: збірник наукових праць / В. С. Калашник. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. — 132 с.

ISBN 978-966-285-334-6

У збірнику вміщено вибрані праці з історії української лінгвістики та студії з художньої стилістики, написані протягом 2011–2016 років і, за невеликим винятком, уже опубліковані в різних виданнях. Подані однією книжкою, вони повніше розкривають дослідницькі інтереси вченого й можуть увійти до ширшого наукового обігу.

УДК 81-112:811.161.2'38

ББК 81.2Укр-03

ISBN 978-966-285-334-6

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016

© Калашник В. С., 2016

© Рижова Ю. М., макет обкладинки, 2016

ЗМІСТ

Переднє слово	5
Студії з історії українського мовознавства	8
Харківське шевченкознавство 20–30-х років ХХ сторіччя: парадигми досліджень і лінії наукового пошуку.....	8
Науково-педагогічна діяльність Олекси Синявського в оцінці Юрія Шевельова.....	14
Харків у публіцистиці та громадській діяльності Юрія Шевельова.....	20
Вторинна номінація Харкова в есе Юрія Шевельова «Четвертий Харків».....	26
Вплив Олександра Потебні на внормування української мови з погляду Юрія Шевельова.....	33
Етимологічні студії харківських мовознавців у галузі ономастики (II половина ХХ – початок ХХІ ст.).....	37
Фразеологічна школа професора Віктора Ужченка в українському мовознавстві кінця ХХ – початку ХХІ століть.....	48
Лінгвостилістичні студії	56
Українські вербальні символи як чинник національно-культурної самоідентифікації.....	56
Лексико-семантична група з коренем -крас- в українському лінгвокультурному просторі.....	64
Поетична мова як об'єкт лексикографії.....	71
Лінгвокультурні та лінгвостилістичні виміри слова в художньому тексті (на матеріалі оповідання Григора Тютюнника «Холодна м'ята»).....	79

Полтавське село Мануйлівка у творчій біографії Григора Тютюнника.....	87
Інтертекстуальність у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого» (семантико-стилістич- ний і лінгвокультурологічний аспекти).....	94
Символіка контрасту художніх образів у поемі Тараса Шевченка «Наймичка».....	106
Розширення семантико-сміслової структури слова в художній мові (за збіркою вибраних віршів Ліни Костенко «Триста поезій»).....	114
Національне та інтернаціональне в поезії Василя Мисика.....	121
Публікації професора В. С. Калашника за 2011–2016 роки.....	128
Статті про В. С. Калашника.....	131